

Göteborgs stadsmuseum
Arkeologisk arkivrapport

Nr 1990:6

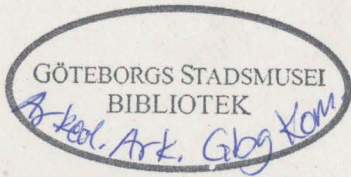
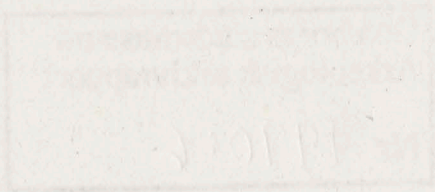
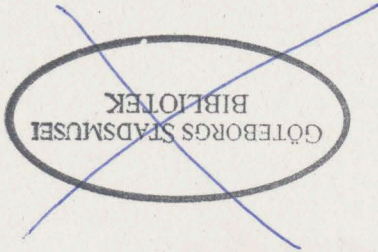
Rapport

över arkeologisk förundersökning
i Göteborgs kommun 1990

Björlanda socken nr 370
Boplats

GÖTEBORGS
STADSMUSEUM

RAPPORT ÖVER ARKEOLOGISK FÖRUNDESRÖKNING.
DEL AV BOPLATS. Bj 370.

SAMMANFATTNING

På boplatsen Bj 370 förundersöktes fastigheten Kippholmen 1:1. I provgroparna påträffades enstaka flintavslag och övrig flinta samt ett tillhugget flintstycke. En hård undersöktes. Den innehöll rikligt med sot, kol och skörbränd sten. Hården var fyndtom. Boplatsens datering är oviss, men om den varit strandbunden har den tillhört neolitisk tid.

ADMINISTRATIVA UPPGIFTER

Länsstyrelsens beslut nr: 220-20483-90.

Uppdragsgivare: Sven Pettersson, Pl 3775, Torslanda.

Läge: Del av fastigheten Kippholmen 1:1 (fig 1).

Ekonomisk karta: 7B 2c Björlanda.

Koordinater i rikets nät: x 6414,1 y 1264,2.

Grävningssorsak: Planerad försäljning av tomt för
enfamiljsvilla.

Grävningstinstitution: Göteborgs arkeologiska museum.

Grävningstid: 1990-09-18

Antal arkeologtimmar i fält: 14

Undersökt yta: ca 7 kvm, provundersökt yta ca 1000 kvm.

Antal grovarbetstimmar i fält: --

Antal maskintimmar: --

Platsledare: Johan Wigforss

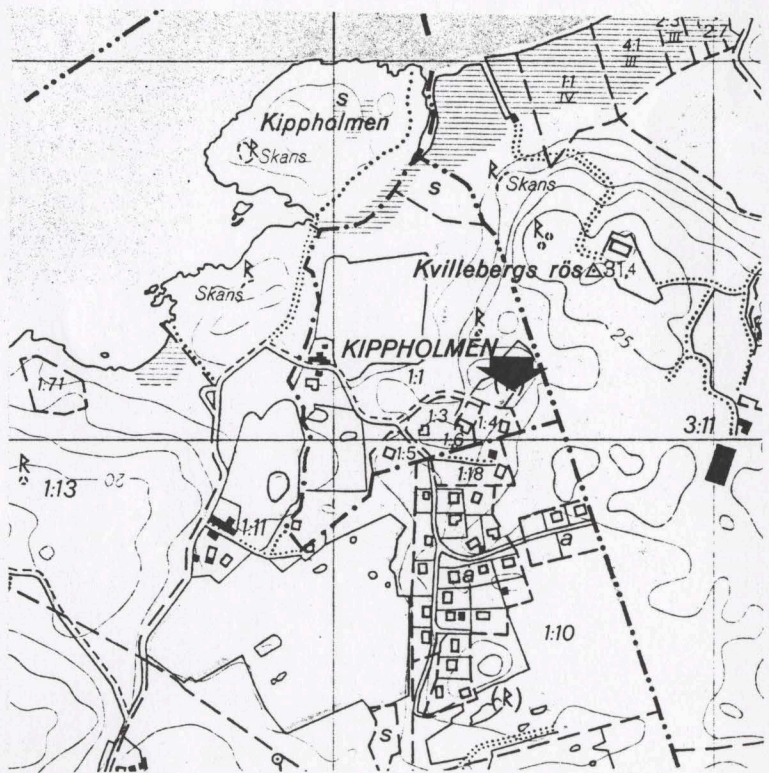
BOPLATSEN FÖRE UNDERSÖKNING

Boplatsen var huvudsakligen belägen i en ned mot SV sluttande åker. Den begränsades delvis av bergknallar. Av tidigare ytbesiktning att döma har boplatsen en utsträckning av c:a 90 x 40 m (NNÖ-SSV). Fastigheten som här förundersöktes låg med sin V hälft i åkern och med sin Ö hälft på sluttande berg. Mellan åkern och berget gick en stengärdesgård. I början av 1900-talet insamlades flinta på boplatsen. Det var en kärna (GAM inv. nr. 10521), ett borr (GAM inv. nr. 10522) samt en skärva (GAM inv.nr. 10523).

Fig. 1.
 Ovan: Boplatsens läge på
 västra sidan av Hisingen
 i Göteborg.
 Topografiska kartan,
 skala 1:50 000.

T.h.: Boplatsens läge vid
 Kippholmen på Hisingen.
 Ekonomiska kartan,
 skala 1:10 000.

Åkermarken på den förundersökta tomten var belägen mellan 11 och 13,5 m.ö.h.

GRÄVNINGSIAKTTAGELSER

Boplatsen förundersöktes med provgropar. Groparna grävdes för hand och var 0,5 x 0,5 m stora. De grävdes huvudsakligen i åkern, men i ett fall även Ö om gärdesgården som begränsade åkermarken. Provgroparnas läge på den förundersökta tomten framgår av fig. 2.

Markstratigrafien var likartad i provgrop 1-3. Ett c:a 10 cm tjockt matjordslager följdes av en stenig och grusig sand. Fynden utgjordes nästan uteslutande av enstaka flintavslag och övrig flinta (se fyndtabell). Provgrop 4 låg utanför åkermarken. Den visade att marken bestod av c:a 10 cm förna och humus. Därunder följde klapper. Fynden utgjordes, förutom av avslag och övrig flinta, också av ett stycke med tillhuggning.

I kanten av provgrop 3 iaktogs en kolkoncentration som föranledde en utvidgning av gropen. När matjorden grävts bort V om provgropen påträffades en större yta med kol och skörbrända stenar. Anläggningen betecknades med nr. 1 och tolkades såsom en härd. Dess läge på den förundersökta fastigheten framgår av fig. 2. Även dess form och storlek visas på fig. 2. Härden täcktes av ett 0,15 - 0,2 m tjockt ploglager. I ploglagret och helt ned på ytan av härden fanns glas och annat recent material. Sedan ploglagret grävts bort rensades ytan på anläggningen och dess form ritades av. Härden genomgrävdes därefter med spade. Det gjordes så att ett c:a 0,5 m brett schakt grävdes genom dess centrala del. Vid genomgrävningen visade sig härden bestå av rikligt med skörbrända stenar, ibland kraftigt skörbrända. Stenarna var 0,05 - 0,3 m stora. De var bitvis glest, bitvis tätt packade. Mellan stenarna fanns sotig och något kolbemängd jord.

Härdens största längd på ytan var 3,25 m och dess bredd 1,8 m. Bottnen var skålformig och anläggningen som djupast 0,7 m.

Härden var fyndtom. Ett kolprov insamlades i mitten, på 0,6 m djup.

TOLKNING OCH DATERING

Varken fynden som tidigare påträffats på boplatsen eller de som hittades vid förundersökningen är till någon stor hjälp för att datera boplatsen eller hänföra den till någon förhistorisk kulturgrupp. Bland den påträffade flintan fanns bara enstaka redskap, vilka inte är karaktäristiska för någon särskild tidsperiod eller

kulturgrupp. Järnbiten som påträffades i provgrop 3 är omöjlig att bestämma till sin funktion och det är högst osäkert om den är förhistorisk.

Beträffande boplatsens datering kan sägas att den på grund av nivån inte kan vara äldre än neolitikum. Det går att avgöra utifrån strandförskjutningskurvan för Göteborgsområdet. Boplatsens ålder och kulturtillhörighet är oviss. Varken den slagna flintan eller härden går närmare att bestämma än till förhistorisk tid. Kolprovet som togs i härden har inte 14-C daterats.

C:a 2 m in på den tomt som låg N om den här förundersökta fanns svart sotig jord och skörbränd sten i den plöjda marken. Det tyder på ytterligare förekomst av härdar inom boplatsen. Den huvudsakliga delen av boplatsen bör ligga N om det nu undersökta området.

Förundersökningen av boplatsens del inom fastigheten Kippholmen 1:1 föranledde ingen ytterligare undersökning. Övriga delar av boplatsen kvarligger och bör förundersökas innan exploatering sker.

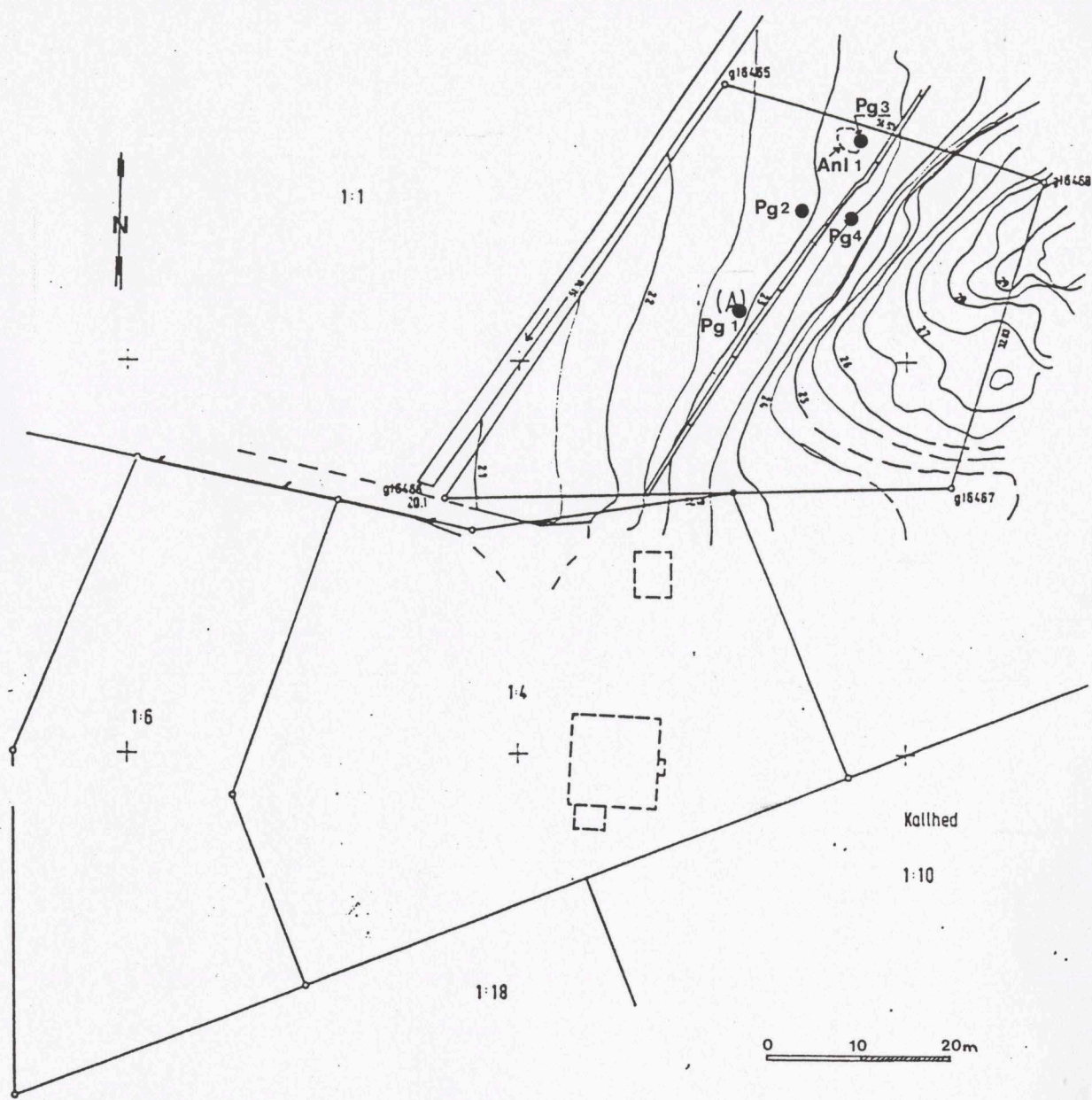
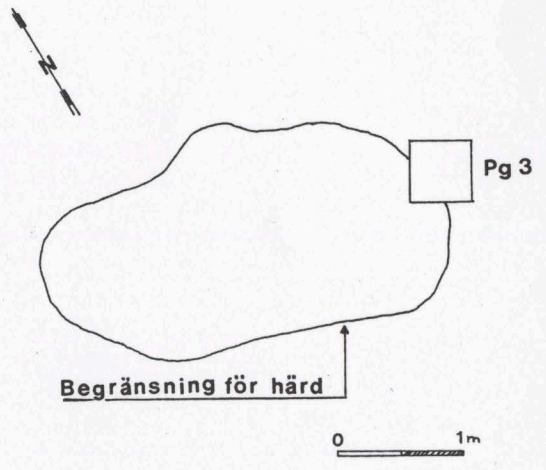

Fig 2.
Ovan: Provgroparnas placering
och läget för anl. 1 på den
förundersökta fastigheten.

Till höger: Härden, anl 1.
I kanten av anl. 1 låg provgrop 3.

FYNDTABELL

Inv. nr.	Fynd nr.	FYNDUPPGIFT	Spån		Avslag		Splitter		Övr. fl.		Redskap, kärnor och övrigt material. St, gr.
			St	gr	St	gr	St	gr	St	gr	
49691:											
1	1	Provgrop 1					1	<1			
2	1	"							7	51	
3	2	Provgrop 2			1	3					
4	2	"							8	96	
5	3	Provgrop 3			5	130					
6	3	"							22	244	
7	3	"									Järnbit, 1 st, 9 g
8	4	Provgrop 4			2	4					
9	4	"							13	48	
10	4	"									Stycke med tillhuggning 1 st, 45 g
11	5	Anl. 1									Kol, 335 g
12	6	Ytplockat på tomten			4	64					
13	6	"							9	208	
14	6	"									Kvarts, 2 st, 4 g

SAMMANFATTNINGSTABELL

FLINTA	St	St
Skivyxa		Skedskrapa
Skivmejsel		Kniv
Kärnyxa		Stickel
Slipad yxa - Mejsel		Spån med inhak
A. Spetsnackig		Avslag med inhak
B. Spetsnackig, förarbete		Spån med retusch
C. Tunnackig		Mikrospån med retusch
D. Tunnackig, förarbete		Avslag med retusch
E. Tjocknackig		Kärnborr
F. Tjocknackig, förarbete		Stycke med tillhuggning
G. Håleggad		Kombinerat redskap
H. Håleggad, förarbete		Knacksten
I. Tunbladig		Övrigt redskap
J. Tunbladig, förarbete		Plattformsjärna
K. Yxa med utsvängd egg		A. Konisk kärna med en plattform
L. Yxa med utsvängd egg, förarbete		B. Kölformig kärna med en plattform
M. Yxa av obestämbare typ		C. Övrig kärna med en plattform
N. Yxa av bestämbar typ, förarbete		D. Ensidig kärna med två motstående plattformar
O. Mejsel		E. Cylindrisk kärna med två motstående plattformar
P. Mejsel, förarbete		F. Övrig kärna med två el flera plattformar
Q. Fragment av slipad yxa/mejsel		Bipolär kärna
R. Avslag av slipad yxa/mejsel		Övrig kärna
Mikrolit		Kärnfragment
A. Lancett		A. Plattformsavslag
B. Segment		B. Sidofragment
C. Trekant		C. Ryggspån
D. Trapets		Mikrospånkärna
E. Rektangel		A. Konisk mikrospånkärna med en plattform
F. Rombisk		B. Handtagsjärna med en plattform
G. Övrig mikrolit		C. Övrig mikrospånkärna med en plattform
Hullingspets		D. Cylindrisk mikrospånkärna med två plattformar
Eneggad spets		E. Övrig mikrospånkärna med två plattformar
Tväreppad spets		F. Fragment av mikrospånkärna
Tångspets		Mikrostickel
Spånspets med tånge		Spån
A. Becker typ A		Korta spånfragment
B. Becker typ B		Mikrospån
C. Becker typ C		Avslag
D. Becker typ D		Splitter
Flathuggen spets		Övrig flinta
A. Med tånge		BERGART
B. Utan tånge		ÖVRIGT
Borrspets		Järn
Övrig retuscherad spets		Kol
Dolk		Kvarts
A. Lomborg typ I		
B. Lomborg typ II		
C. Lomborg typ III		
D. Lomborg typ IV		
E. Lomborg typ V		
F. Lomborg typ VI		
G. Obestämbare typ		
Skära		
Flathugget redskap av obestämd typ		
Eldslagningssten		
Spånkrapa		
A. Enkel		
B. Dubbel		
Rundskrapa		
Avslagsskrapa		
A. Enkel		
B. Dubbel		
		12
		1
		59
		Gr.
		9
		335
		4

Göteborgs Stadsmuseum

Arkeologiska undersökningar i Göteborgs kommun – rapport

Författare: Ulf Ragnesten

Redaktion: Ulf Ragnesten
Johan Wigforss

Renritning: Ferenc Schwetz

Montering: Helena Larsson

Adress och telefon:

Göteborgs Stadsmuseum, enheten för natur- och kulturmiljövård

Norra Hamngatan 12, 411 14 GÖTEBORG

tel. 031-61 25 82, 61 29 60

fax: 031-774 03 58

E-mail: ragnesten@gbg.stadsmuseum.se och m.larsson@gbg.stadsmuseum.se

hemsida: www.gbg.stadsmuseum.se

Göteborg i februari 2001